Jävla sk(IT)system

Publicerad: 2012-06-18 13:15
För alla som svurit över reseräkningssystem och andra administrativa datasystem har Jonas Söderström skrivit boken ”Jävla skitsystem” och föreläser också om sina observationer. Det är en bok som tipsar om hur man ska anlägga moteld. Medlemmar i Ingenjörsamfundet kan köpa den till förmånspris.

Jonas Söderström som själv är en av dem som utvecklar system, appar och koncept bakom IT-lösningar, menar att systemen var och en fyller en funktion, men tillsammans ger stressymptom hos personalen.

- De är tidstjuvar och gör att sjuksköterskan, polisen och läraren, för att nämna några yrkesgrupper, får allt mindre tid till att utföra det arbete de är utbildade för.

HUR KAN UTVECKLARNA AV SYSTEMEN GÖRA MER ANVÄNDARVÄNLIGA LÖSNINGAR?

- Mitt grundråd är att ta rygg på en användare. Observera när de gör sitt riktiga jobb under minst två dagar. Lägg märke till hur de arbetar med datorer, har de en gemensam dator för hantering av till exempel e-journaler på sjukvårdsavdelningen och så vidare.

Många utvecklare suckar nog nu. Det finns oftast inte pengar för det i projekten.

- Den här typen av undersökningar är vanliga i andra sammanhang. Designern som ska utforma förarhytten i lastbilar tillbringar hundratals timmar i hytter. På något sätt är IT-branschen snål och tyvärr förstärks det av att upphandlingar går till dem som räknat noll timmar i förstudie.

INGENJÖRER OCH TEKNIKER GILLADE BOKSLÄPPET

Boken kom ut hösten 2010. Jonas Söderström blev förvånad över från vilket håll de starkaste reaktionerna kom ifrån.

- Det var ingenjörer, utvecklare och tekniker som var snabbast att reagera och som var mest entusiastiska och positiva. Det förvånade mig först, men de får ju ta skäll hela tiden, så det var inte så konstigt i skenet av det.

Det är ingen hejd på ökningen av IT-system som ska effektivisera de administrativa arbetsuppgifterna på arbetsplatser. Många användare knäar under bördan de nya IT-systemen tillsammans ger. En socialchef lär ha räknat ut att hans medarbetare måste hantera 40 system.

VEM VILL INFÖRA SYSTEMEN?

När både användare och utvecklare känner att de kommer i kläm, undrar man vem som vinner på floden av IT-system, förutom IT-företagen.

- De som fullständigt lyst med sin frånvaro bland reaktionerna: beslutsfattare och verksamhetschefer. De utökar sin makt genom att införa kontroll- och styrsystem. Dessutom är det så att ett system ofta kräver två till.

TILL VILKEN NYTTA?

Det borde finnas en nytta med explosionen av system som ska samla in dokumentation kan man tycka. I en undersökning som Unionen genomförde bland medlemmar instämde bara fyra av tio att systemen införts utifrån tydliga och förankrade idéer. (Källa: Tjänstemännens IT-miljö 2010: Ett systemfel?, Unionen 2010)

I en studie som Computer Sweden redogjorde för visade det sig att bara 14 procent av företagen sätter upp konkreta effektmål när de investerar i nya affärssystem. (Källa: Affärssystemkunder glömmer effekterna, Computer Sweden 20110922)

- Min bransch, användbarhetsbranschen, har misslyckats. Det är ännu alltför sällsynt att man möter effektstyrning av IT-projekt. Det är en briljant idé, men den har inte fått genomslag. Tänk också på att 40 procent av alla IT-projekt läggs ner. Det tyder på att många projekt inte drivs av ett tvingande allmänt intresse.

VAD BLIR EFFEKTEN?

Om nu användarna drunknar i administrativa uppgifter, utvecklarna arbetar med snåla budgetar och de som sätter ramarna för IT-projekten inte är närvarande, och det samtidigt finns en övertro på effektiviteten hos IT-system enligt Jonas Söderström, undrar man vad blir effekten?

- Effekten blir att produktiviteten hämmas! I vårt samhälle försöker man idag att tillämpa en industriell logik på serviceyrken utifrån ett mekaniskt tänkande. Det är tragiskt, men det finns andra sätt att tänka. Jag undrar vad Reinfeldt skulle tycka om han skulle dokumentera varje minut av sin arbetsdag.

TRE TIPS TILL UTVECKLARE

Tragiskt förvisso, men det går att ändra på. Kan du ge tre konkreta tips till de av Ingenjörsamfundets medlemmar som arbetar med att utveckla IT-lösningar?

- För det första observera användare när de gör sitt jobb under minst två hela dagar. För det andra försök skala bort onödiga funktioner och sträva istället mot radikal enkelhet. För det tredje fokusera på effekten. Vad vill ni ska hända konkret och hur når ni den effekten?

Trots allt är Jonas Söderström optimist. IT-system kan göra nytta om de görs rätt och här har Sverige en unik chans menar han.

- Vi skulle kunna bli världsledande på design av digitala produkter som ekonomisystem, verksamhetssystem, ärendehanteringssystem och så vidare. Sådana används i alla länder – det är en jättemarknad.

Av: Helena Thorén, helena.thoren@ingenjorsamfundet.se

Ansvarig utgivare: Terje Andersson, terje.andersson@ingenjorsamfundet.se